

โลกาวัดน์ระลอกใหม่กับสถาปัตยกรรมมนุษย์ 4.0

ต่อเนื่องจากบทความที่แล้ว ที่ผมได้นำเสนอการวิเคราะห์เรื่องการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุคต่างๆ และเชื่อมโยงสู่แนวโน้มทุนมนุษย์ 4.0 ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในปาฐกถาพิเศษของผม ในหัวข้อ “Globalization and HRTrends in Industrial Revolution 4.0” ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ในการประชุม “1st ICUTK (International Conference 2017 And call for Paper(IIC 2018)” ซึ่งได้นำเสนอแก่ท่านผู้อ่านไปแล้วเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา

นอกจากเนื้อหาหลักของปาฐกถาพิเศษตามที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น มหาวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้ได้มีการอภิปรายและถาม-ตอบในที่ประชุม ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ และนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิจากต่างประเทศ อาทิ Dr.CarlosMoslar es : Dean, IQS School of Management Universitat Ramon Llull, Barcelona, Spain. Prof.J John Lennon, Dean of Business School, Glasgow. Caledonia University. UK. ผู้บริหารการศึกษา และนักศึกษานานาชาติระดับปริญญาโท จากประเทศ จีน เกาหลี กัมพูชา และอินโดนีเซีย

ที่ประชุมมีการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และคำถามที่น่าสนใจมากมาย ซึ่งผมเห็นว่า ด้วยมุมมองของชาวต่างชาติ ประกอบกับเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงได้นำคำถามและคำตอบของผมในวันนั้นมาขยายความคิดให้กว้างขวางขึ้น ประมวลกับข้อเสนอแนะต่างๆ นำเสนอเพิ่มเติมเป็นกรณีศึกษา โดย อาจารย์พิชญ์กร จันทกรมล หรืออาจารย์ข้า วิทยากรและที่ปรึกษาของ Chira Academy จึงรับอาสาเป็นผู้เขียนบทความร่วมกับผมในสัปดาห์นี้เป็นบทความที่น่าสนใจมากเพราะเป็นการวิเคราะห์กรณีศึกษาใน 4 หัวข้อใหญ่ โดยเน้นในมิติของเศรษฐกิจ และวิเคราะห์ด้วยหลักเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ง่ายๆ ด้วยแผนภูมิ HRArchitecture ที่ผมได้เขียนโครงสร้างสถาปัตยกรรมของทุนมนุษย์ไว้ตั้งแต่ยุคแรกเกิดวัยเด็ก วัยทำงาน จนถึงวัยสูงอายุ

โลกาวัดน์ระลอกใหม่กับสถาปัตยกรรมมนุษย์ 4.0

พิชญ์กร จันทกรมล

เมื่อกล่าวถึงโลกาวัดน์ ซึ่งหมายถึงการที่โลกเชื่อมและรวมกันเป็นหนึ่งเดียวมากขึ้นในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาการการสื่อสารโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยผลักดันสำคัญที่ทำให้โลกไร้พรมแดนและทำให้ประชากรมีการติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น นำไปสู่การผสมผสานความคิด ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างมวลมนุษยชาติ “ทรัพยากรมนุษย์” หรือ “ทุนมนุษย์” จึงเป็นผู้ขับเคลื่อนโลกาวัดน์ที่แท้จริง ดังนั้น เมื่อโลกาวัดน์ระลอกใหม่นำพาความเปลี่ยนแปลง

อย่างพลิกผันสู่หมู่บ้านโลกที่แต่ละภาคส่วนยังมีความไม่เท่าเทียมกัน ผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์สามารถเกิดได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน เพื่อสร้างความเข้าใจในทิศทางการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมให้ทุนมนุษย์รองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะมาถึงในทุกรูปแบบ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ที่ต้องนำมาพิจารณาเป็นอันดับต้นๆ

โลกาวัดน์กับมิติทางเศรษฐกิจ

โลกาวัดน์ไม่ใช่เรื่องใหม่ ตามประวัติศาสตร์ โลกาวัดน์ยุคแรกๆ เริ่มก่อเกิดเมื่อนุญ้ยสามารถเดินทางเชื่อมต่อกันได้ระหว่างทวีปเป็นระยะทางไกลๆ ด้วยการเดินทางในเส้นทางบก และทางทะเล เป็นโลกาวัดน์ที่เน้นด้านการค้า สังคม และวัฒนธรรม ส่วนโลกาวัดน์ที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นโลกาวัดน์ในมิติทางเศรษฐกิจ หมายความว่าความถึงการที่ “ตลาด” ในแต่ละพื้นที่เชื่อมโยงและรวมเป็นหนึ่งเดียวมากขึ้น จนกลายเป็นตลาดโลก (Global Market)

นักประวัติศาสตร์เศรษฐกิจโลกระบุว่ายุคโลกาวัดน์ระลอกแรกเกิดขึ้นในช่วงระหว่างปี ค.ศ 1850-1914 เป็นยุคที่การค้าของโลก เป็นการค้าระหว่างประเทศโลกเก่า (The Old World) หมายถึงกลุ่มประเทศในยุโรปที่ได้ผ่านกระบวนการปฏิวัติอุตสาหกรรมมาแล้ว มีแรงงานจำนวนมากแต่ขาดแคลนที่ดินในการเพาะปลูกจึงผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานไร้ฝีมือเป็นสินค้าหลักเพื่อส่งออก และนำเข้าอาหารจาก “ตลาดโลก” คือกลุ่มประเทศโลกใหม่ (The New World) คือสหรัฐอเมริกาและประเทศอาณานิคมของอังกฤษ อย่างแคนาดา ออสเตรเลีย ฯลฯ รวมถึงบางประเทศในแถบเอเชีย ที่มีที่ดินมากมายมหาศาล จึงผลิตสินค้าเกษตรและวัตถุดิบเพื่อส่งออก และนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมจาก “ตลาดโลก” แต่ได้พึ่งพาลายไปในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง โลกใช้เวลาอีกกว่า 60 ปี โลกาวัดน์จึงถือกำเนิดขึ้นอีกครั้ง

โลกาวัดน์ระลอกใหม่ในยุคปัจจุบัน เริ่มจากปีค.ศ.1980 เป็นต้นมา เป็นการค้าระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา โดยช่วงเริ่มแรกเป็นการส่งเสริมให้โลกก้าวสู่ยุคการค้าเสรีที่ทำให้การแข่งขันทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างดุเดือดมากขึ้น โดยการจับกลุ่มการค้าภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มยุโรป กลุ่มอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซียน หรือกลุ่มเอเชีย-แปซิฟิก

ฯลฯ โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นพี่ใหญ่ในการกำหนดทิศทางการค้าโลก ส่วนจีนในช่วงนั้นแม้จะเป็นประเทศใหญ่ มีอุตสาหกรรมในสัดส่วนที่สูง แต่การที่ปิดประเทศอย่างยาวนาน และระบบการถ่ายทอดความรู้จำกัดเฉพาะชนชั้นสูง เศรษฐกิจจีนจึงไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่ได้ ส่งผลให้อุตสาหกรรมในจีนอ่อนแอ และกลายเป็นประเทศเกษตรกรรม จึงยังไม่ใช่อำนาจแข่งขันของผู้นำทางเศรษฐกิจอย่างสหรัฐได้ ในยุคเริ่มนั้น การรวมกลุ่มการค้าและการวางกติกการค้าสากลต่างๆ แม้จะทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรง แต่ก็ไม่ได้ตามกฎเกณฑ์กติกาที่รองรับ และยังมีมองเห็นทิศทางการค้าการลงทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงานไปตามฐานการผลิตใหม่ที่ชัดเจน

การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4

ล่าสุดโลกาภิวัตน์ระลอกใหม่ในยุคปัจจุบัน กำลังเปลี่ยนแปลงโลกอุตสาหกรรมอีกครั้ง เมื่อด้านหนึ่ง การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Fourth Industrial Revolution) ได้เปลี่ยนแปลงระบบอุตสาหกรรมไปสู่วิวัฒนาการใหม่ คือการเปลี่ยนผ่านไปสู่ดิจิทัลเทคโนโลยีที่จะเกิดผลต่อการพัฒนาทางอุตสาหกรรมทุกด้านอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถจำกัดขอบเขตได้ ประกอบกับบทบาทของสองผู้นำทางเศรษฐกิจโลกปัจจุบันคือ สหรัฐ และจีนกำลังประลองพลังในสงครามการค้า โดยไม่มีทีท่าที่จะลดราวาศอก การรวมกลุ่มทางการค้ามีความไม่แน่นอน ส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มจะฟื้นตัวกลับสู่เฟื่องฟูไปอีกอย่างน่ากังวล และส่งผลกระทบ

ต่อเศรษฐกิจไทยซึ่งพึ่งพาการส่งออก และการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนให้ถดถอยลงอย่างเห็นได้ชัดในไตรมาสสุดท้ายของปีนี้ กับการตอบคำถามว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่ประธานาธิบดีทรัมป์เพียงคนเดียวจะช่วยเศรษฐกิจของสหรัฐด้วยการกีดกันทางการค้า ผมมีความเห็นว่าแม้แต่ในสหรัฐ ประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ ยังไม่สามารถสนับสนุนคนอเมริกาตะวันออกเท่าที่ควร และการกีดกันการค้าเพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของสหรัฐได้

ยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมใหม่

จากคำถามหนึ่งในที่ประชุมที่ชวนคนไทยให้คิดคือ คือคำถามเกี่ยวกับ เส้นทางสายไหมใหม่ (New Silk Road) ที่เรามากจะนึกถึงระบบเครือข่ายเชื่อมโยงของเส้นทางทางการค้าการลงทุนทั้งทางบกและทางทะเลเพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคยูเรเชีย แต่ที่จริงแล้วเป็น

ภาพบรรยากาศ International Conference 2018 And Call For Paper (IIC 2018) ซึ่งวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (UTK) จัดขึ้นโดยมีมหาวิทยาลัยพันธมิตรจากประเทศต่างๆ มาร่วมงานถึง 9 ประเทศ โดยได้เรียนเชิญ ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ ปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ Globalization and HR Trends in Industrial Revolution 4.0 ในการนี้ ดร.สุกิจ นิดินัย อธิการบดี เป็นประธานเปิดการประชุม พร้อมด้วย ดร.ปรารถนา ศรีสุข ผู้ช่วยอธิการบดี และผู้อำนวยการวิทยาลัยนานาชาติ ผู้บริหาร และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยต้อนรับคณะผู้เข้าประชุมด้วยความอบอุ่น (19 พ.ย. 2561)

ภูมิรัฐศาสตร์ของจีนในการแผ่ขยายอำนาจอิทธิพล ในช่วงที่สหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ กำลังถดถอยห่างจากเอเชียว่า ขณะที่ประชาชนหลายประเทศในแถบเส้นทาง “One Belt, One Road” ไม่ได้ผลประโยชน์อะไรมากนัก เพราะผลประโยชน์ก้อนใหญ่ยังคงอยู่ในมือผู้นำทางการเมืองการปกครองของประเทศเหล่านั้น แต่ประเทศไทยที่เป็นรัฐภูมิสำคัญในการเชื่อมโยงในเส้นทางสายนี้ มีนโยบายอย่างไร? เราจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของแนวทาง หรือจะเป็นหัวมุกในเรือนแหวน (Ring Pearl) นี่เป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องมีผู้นำ และต้องเร่งทำสำเร็จโดยเร็ว

และศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ เน้นย้ำเสมอว่า นโยบายกีดกันโลกาภิวัตน์กีดกันการค้าและการลงทุนของประธานาธิบดีทรัมป์เป็นแบบที่เรียกว่า “Protectionism” ไม่เป็นผลดี เพราะการขึ้นภาษีจะทำให้เกิดสงครามทางการค้าและการลงทุน ส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจโลกตกต่ำลงอย่าง

แนวนำ

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: First Section/ความเห็น

วันที่: เสาร์ 24 พฤศจิกายน 2561

ปีที่: 39

ฉบับที่: 13727

หน้า: 5(ล่าง)

Col.Inch: 113.09 Ad Value: 141,362.50

PRValue (x3): 424,087.50

คลิป: ขาว-ดำ

คอลัมน์: บทเรียนจากความจริง กับ ดร.จีระ: โลกาวัดนระลอกใหม่กับสถาปัตยกรรมมนุษย์ 4.0

แน่นอนในที่สุด

แนวโน้มการทำงานของทุนมนุษย์ 4.0

มีการคาดการณ์ว่าเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบอัตโนมัติ การใช้หุ่นยนต์ สมรรถนะ และปัญญาประดิษฐ์จะเข้ามาทดแทนงานที่ใช้แรงงานมนุษย์ คนไทยรุ่นใหม่จึงต้องมีความรู้และทักษะที่พร้อมแข่งขันได้ ตามที่ ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ ได้นำเสนอไปในบทความของสัปดาห์ที่แล้ว อย่างไรก็ตาม การทำงานในยุค 4.0 ไม่ได้มุ่งเน้นทำงานหนักแบบแรงงานไร้ฝีมือ แต่ต้องคำนึงถึงความสมดุลในด้านต่างๆ เช่น เรื่องสุขภาพ ความสุข รวมถึงสมดุลชีวิตกับงานและครอบครัว (Work Life Balance) ด้วย

จริยธรรมในการทำงาน

เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญในทุกภาคส่วน ความสะดวกสบายใกล้ตัวแค่ใช้มือถือคลิก แต่เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้วิถีของคนในสังคมเปลี่ยนไป คุณค่าทางสังคมที่ผมให้ความสำคัญมากจะลดน้อยลง เพราะเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านหน้าจอ จะทำให้ขาดการพูดคุยสืบสานถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ทูตทางคุณธรรมจริยธรรมจึงสำคัญมาก ควรต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อเป็นกรอบกำกับการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ รวมถึงคุณธรรมของผู้นำทุกระดับ ตัวอย่างเช่นสงครามทางเศรษฐกิจโลกที่กำลังเกิดขึ้น เป็นความถดถอยทางจริยธรรมประการหนึ่ง คือการที่ผู้นำระดับโลกเห็นปัญหาส่วนประเทศตัวเองสำคัญมากกว่าส่วนรวม และพร้อมที่จะทำลายทุกกฎที่ทุกประเทศร่วมมือกันกำหนดขึ้น ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่ใช่แนวทางประชาธิปไตย

HR Architecture

จากสี่หัวข้อสำคัญๆที่กล่าวมาแล้ว คือ โลกาวัดนกับมิติทางเศรษฐกิจ การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ยุทธศาสตร์สายใหม่ใหม่ แนวโน้มการทำงานของทุนมนุษย์ 4.0 และจริยธรรมในการทำงาน คือส่วนหนึ่งของคำถาม-คำตอบ และการร่วมแสดงความคิดเห็นระหว่างปาฐกถาพิเศษ โดยสรุปตามแผนภูมิด้านโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมทุนมนุษย์ ที่ ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ ได้เขียนไว้เมื่อกว่าสิบปีที่แล้ว แต่ยังทันสมัยเพราะเป็นลักษณะโครงสร้างทางประชากรที่ครอบคลุมชีวิตมนุษย์ 4 ช่วงวัย การวิเคราะห์แนวโน้มของทุนมนุษย์ตาม HR Architecture จึงครอบคลุมตั้งแต่วัยแรกเกิด วัยเด็ก วัยทำงาน จนถึงวัยสูงอายุ ดังนั้นแม้จะเกิดโลกาวัดน หรือมีการปฏิวัติอุตสาหกรรมอีกครั้ง หากเราได้พัฒนาทุนมนุษย์อย่างถูกต้องต่อเนื่อง อาทิ การมีปัญญาคิดเป็นวิเคราะห์เป็น มีความรู้ และทักษะที่ทันสมัย สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความสุข ฯลฯ โดยพิจารณาประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์สิ่งแวดล้อม เหล่านี้เป็นแนวโน้มของทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ และจะเป็นส่วนสำคัญในการนำพาชาติบ้านเมืองสู่ความเจริญยั่งยืนทุกยุคสมัย

จีระ หงส์ลดารมภ์
dr.chira@hotmail.com